

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
THIRD SEMESTER

Subject: Modern Maharashtra in 19th Century (HC-303)

Date: 19/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

- Instructions:** 1) Attempt any **Five** questions. 2) All questions carry **equal (20)** marks.
- Q. 1)** Review the development in the field of formal education in colonial Maharashtra. (20)
- Q. 2)** Examine the institutional efforts in bringing about social reforms in colonial Maharashtra (20)
- Q. 3)** Examine the necessity of understanding the history of Modern Maharashtra from the regional history perspective (20)
- Q. 4)** Discuss if the economic conditions on the eve of British conquest of Maharashtra made the conquest inevitable? (20)
- Q. 5)** Examine the role of the middle classes in the making of Modern Maharashtra (20)
- Q. 6)** Explain the consequences of various changes during British times with special reference Maharashtra (20)
- Q. 7)** Do you think that the political conditions prevailing in Maharashtra in early 19th century necessitated the British conquest? Justify your answer (20)
- Q. 8)** Do you think Elphinstone kept his promise of 'No Change', explain with suitable examples. (20)
- Q. 9)** Can we say there was a renaissance in Maharashtra? Justify your answer (20)
- Q.10) Write Short notes. (Any Two)** (20)
- a) Modern Marathi Literature
- b) Missionaries in Maharashtra
- c) Satyashodhak Samaj
- d) Balshastree Jambhekar

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.
- प्र. १)** ब्रिटिश काळातील महाराष्ट्रातील औपचारिक शिक्षणाच्या क्षेत्रातील बदलांचा आढावा घ्या. (२०)
- प्र. २)** ब्रिटिश काळातील महाराष्ट्रात सामाजिक सुधारणा घडवून आणण्यातील संस्थात्मक प्रयत्नांचा आढावा घ्या. (२०)
- प्र. ३)** प्रादेशिक इतिहासाच्या दृष्टीकोनातून आधुनिक महाराष्ट्राचा इतिहास समजून घेण्याची गरज स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ४)** ब्रिटिशांनी महाराष्ट्र जिंकण्यापूर्वी, महाराष्ट्रातील आर्थिक परिस्थितीमुळे त्यांचा विजय अपरिहार्य झाला होता का? यावर चर्चा करा (२०)
- प्र. ५)** आधुनिक महाराष्ट्राच्या जडणघडणीतील मध्यमवर्गाची भूमिका स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ६)** ब्रिटिशकालीन विविध बदलांचे परिणाम महाराष्ट्राचा विशेष संदर्भ देऊन स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ७)** १९ व्या शतकाच्या सुरुवातीला महाराष्ट्रात प्रचलित असलेल्या राजकीय परिस्थितीमुळे ब्रिटिशांचा विजय सुकर झाला असे तुम्हाला वाटते का? तुमच्या उत्तराचे योग्य स्पष्टीकरण द्या. (२०)
- प्र. ८)** एलफिनस्टन याने 'बदल नाही' हे आश्वासन पाळले असे तुम्हाला वाटते का हे सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ९)** महाराष्ट्रात वैचारिक जागृती घडून आली असे आपण म्हणू शकतो का? तुमच्या उत्तराचे योग्य स्पष्टीकरण द्या. (२०)
- प्र. १०) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)** (२०)
- अ) आधुनिक मराठी साहित्य
- ब) महाराष्ट्रातील मिशनरी
- क) सत्यशोधक समाज
- ड) बाळशास्त्री जांभेकर